

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ

**ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ:
ІДЕЇ, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
ВИПУСК 1 (22)

Київ
2019

**NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCES OF UKRAINE
INSTITUTE OF GIFTED CHILD OF NAES OF UKRAINE**

**PEDAGOGICAL INNOVATION:
IDEAS, REALITIES, PERSPECTIVES**

COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS

ISSUE 1 (22)

Kyiv
2019

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ: ІДЕЇ, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

Збірник наукових праць Випуск 1 (22), 2019

Видання зареєстровано
Постановою президії ВАК
України № 5-05/4 від
11 квітня 2001 р.
Перереєстровано ДАК
(Наказ МОН України
№ 1081 від 29 вересня 2014 р.)
Серія «Педагогіка».
Виходить друком
двічі на рік

Рекомендовано до друку
за рішенням Вченої ради
Інституту обдарованої
дитини НАПН України
(протокол № 7
від 29 травня 2019 р.)

Входить до наукометричної
бази Index Copernicus

Рецензенти:

Цимбалару А.Д., д-р пед. наук
(Інститут педагогіки НАПН
України);
Швалб Ю.М., д-р психол. наук
(Інститут психології імені
Г.С. Костюка);
Ільїн В.В., д-р філософ. наук
(Інститут обдарованої дитини
НАПН України)

За достовірність друківаних
статей відповідальність несе
автор. Редакційна колегія
залишає за собою право
наукового редагування.
Рукописи не повертаються.

Головний редактор: *Мадзігон В.М.*, д-р пед. наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

Заступники головного ректора з серії:

«Педагогічні науки» – *Федорова Н.Ф.*, канд. пед. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України)
(науковий редактор);

«Психологічні науки» – *Рибалка В.В.*, д-р психол. наук, професор (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

«Філософські науки» – *Ільїн В.В.*, д-р філософ. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України)

Члени редакційної колегії:

Андросович К.А., канд. психол. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

Волощук І.С., д-р пед. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

Гальченко М.С., канд. філософ. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України, директор);

Довгий С.О., д-р фіз.-мат. наук, професор, академік НАН України, дійсний член НАПН України
(Мала академія наук України);

Євтух М.Б., д-р пед. наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

Ільїна А.А., д-р філософ. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

Камішин В.В., д-р пед. наук, член-кореспондент НАПН України (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

Кремень В.Г., д-р філософ. наук, професор, дійсний член НАПН України, дійсний член НАН України
(Національна академія педагогічних наук України, президент);

Кузьменко В.У., д-р психол. наук, професор (Національний педагогічний університет імені
М.П. Драгоманова);

Курбатов С.В., д-р філософ. наук (Президія НАПН України, радник);

Мілютіна К.Л., д-р психол. наук, професор (Київський національний університет імені Тараса Шевченка);

Остатчук О.С., канд. пед. наук, доцент (Криворізький державний педагогічний університет);

Подшивайлов Ф.М., канд. психол. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

Рудницька С.Ю., д-р психол. наук (Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України);

Тименко В.П., д-р пед. наук, професор (Інститут обдарованої дитини НАПН України);

Тесленко В.В., д-р пед. наук, професор (Національний технічний університет «КПІ імені Ігоря Сікорського»);

Чудакова В.П., канд. психол. наук (Інститут педагогіки НАПН України)

Члени міжнародної редакційної ради:

Анікін Д.О., канд. філософ. наук (Саратовський державний університет імені М. Чернишевського,
м. Саратов, РФ);

Баратов Ш.Р., д-р психол. наук, професор (Бухарський державний педагогічний університет,
м. Бухара, Узбекистан);

Зарецька І.І., д-р пед. наук, професор (ФГАОУ «Академія підвищення кваліфікації професійної
підготовки працівників освіти», м. Москва, РФ);

Орлов М.О., д-р філософ. наук (Саратовський державний університет імені М. Чернишевського,
м. Саратов, РФ);

Халілова Н.І., канд. психол. наук, доцент (Ташкентський державний педагогічний університет імені
Нізамі, м. Ташкент, Узбекистан);

Шаріпов Ш.С., д-р пед. наук, професор (Ташкентський державний педагогічний університет імені
Нізамі, ректор, м. Ташкент, Узбекистан)

П24 Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : збірник наукових праць / В. М. Мадзігон (голов. ред.)
та ін. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України. – 2019. – Вип. 1 (22). – 130 с.

У наукових працях, що входять до збірника, висвітлено проблеми освітніх інновацій і реформування освіти в Україні та за її межами, а також проблеми використання педагогічно доцільних інноваційних технологій у навчально-виховному процесі у закладах освіти різних форм акредитації та власності.

Збірник розраховано на наукових, науково-педагогічних працівників, педагогів, учителів, вихователів системи освіти, здобувачів, аспірантів, докторантів, керівників закладів освіти, а також спеціалістів, причетних до управління освітньою діяльністю.

УДК 370

**PEDAGOGICAL INNOVATION:
IDEAS, REALITIES, PERSPECTIVES**
Collection of Scientific Works
Issue 1 (22), 2019

This publication is registered according to the decision of presidium of State Commission for Academic Degrees and Titles No. 5-05/4 from 11.04.2001 Re-registered of State Attestation Commission (Order of the Ministry of Education of Ukraine No. 1081 dated September 29, 2014). Series "Pedagogy". Published twice a year.

This digest is published according to the decision of Academic Senate of Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine (Protocol No. 7 dated May 29, 2019)

Included in the science-based base of Index Copernicus

Reviewers:

Tymbalaru Anzhelika, Doctor of Pedagogical Sciences (Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine);
Shvalb Yurii, Doctor of Psychological Sciences (G.S. Kostiuk Institute of Psychology of NAES of Ukraine);
Ilin Volodymyr, Doctor of Philosophical Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine)

Editorial Board is responsible for the certainty of printed works and reserves the right of scientific editing. The manuscripts are not to be returned.

Head editor: *Madzihon Vasyl*, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the NAES of Ukraine (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);

Deputy editors from the series:

«**Pedagogical Sciences**» – *Fedorova Nina*, Candidate of Pedagogical Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine) (**scientific editor**);

«**Psychological Sciences**» – *Rybalka Valentyn*, Doctor of Psychological Sciences, Professor (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);

«**Philosophical Sciences**» – *Ilin Volodymyr*, Doctor of Philosophical Sciences, Professor (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine)

Members of editorial board:

Androsovykh Ksenta, Candidate of Psychological Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);
Voloshchuk Ivan, Doctor of Pedagogical Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);

Halchenko Maksym, Candidate of Philosophical Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);
Dovhyi Stanislav, Doctor of Physical and Mathematical Sciences, Professor, Academician of the NAES of Ukraine, Academician of the NAS of Ukraine (Junior Academy of Sciences of Ukraine);

Yevtukh Mykola, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the NAES of Ukraine (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);

Ilina Antonina, Doctor of Philosophical Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);

Kamyshyn Volodymyr, Doctor of Pedagogical Sciences, Corresponding Member of the NAES of Ukraine (Institute of gifted child of NAES of Ukraine);

Kremen Vasyl, Doctor of Philosophical Sciences, Professor, Academician of the NAES of Ukraine, Academician of the NAS of Ukraine (National Academy of Educational Sciences of Ukraine);

Kuzmenko Vira, Doctor of Psychological Sciences, Professor (National Pedagogical University named after M. Drahomanov);

Kurbatov Serhii, Doctor of Psychological Sciences (National Academy of Educational Sciences of Ukraine);

Miliutina Kateryna, Doctor of Psychological Sciences, Professor (Kyiv National University named after Taras Shevchenko);

Ostapchuk Olena, Candidate of Pedagogical Sciences (Kryvyi Rih State Pedagogical University);

Podshyvailov Fedir, Candidate of Psychological Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);
Rudnytska Svitlana, Doctor of Psychological Sciences (G. S. Kostiuk Institute of Psychology of the NAES of Ukraine);

Tymenko Volodymyr, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);
Teslenko Valentyn, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine);

Chudakova Vira, Candidate of Psychological Sciences (Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine)

Members of the International editorial board:

Anikin Daniil, Candidate of Philosophical Sciences (Saratov State University named after N. Chernyshevskiy, Saratov, Russian Federation);

Baratov Sharif, Doctor of Psychological Sciences, Professor (Bukhara State Pedagogical University, Bukhara, Uzbekistan);

Zaretska Inessa, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Academy of improvement of professional skills and professional retraining of educational staff, Moscow, Russian Federation);

Orlov Myckailo, Doctor of Philosophical Sciences (Saratov State University named after N. Chernyshevskiy, Saratov, Russian Federation);

Khalilova Narhiz, Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor (Tashkent State Pedagogical University named after Nizami, Tashkent, Uzbekistan);

Sharipov Shavkat, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Tashkent State Pedagogical University named after Nizami, Tashkent, Uzbekistan).

П24 Pedagogical innovation: ideas, realities, perspectives: collection of scientific works / Head editor V. Madzigon and others. – Kyiv : Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine. – 2019. – Issue 1 (22). – 130 p.

In the scientific works, published in this digest, are discussed problems of educational innovations and reformation of education in whole, in Ukraine and abroad, special attention is paid to problems of the usage of pedagogical useful innovational technologies within educational and teaching process, management in the educational institutions of different levels of accreditations and property

This digest is created for scientists, scientists in pedagogy, scientific and pedagogical workers, teachers, workers of system of education, researchers, aspirants, doctoral candidates, managers of educational institutes, also for the workers in management of educational activity.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ»

РОЗДІЛ 1. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ РІЗНИХ ТИПІВ

- 1.1. **Полющенко Ірина.** Планування міжпредметних зв'язків, орієнтованих на формування інформаційної культури майбутнього фахівця як складника його духовної культури 7
- 1.2. **Павлова Наталія.** Науково-дослідна діяльність студентів як компонент фахової підготовки майбутніх учителів інформатики 13
- 1.3. **Казачінер Олена.** Створення вчителем інклюзивного освітнього середовища на заняттях з іноземної мови 20
- 1.4. **Лякішева Анна, Вітюк Валентина, Кашуб'як Ірина.** Ретроспективний огляд поняття «критичне мислення» 29
- 1.5. **Pozdnyakova Olena.** Problem of Formation of Pedagogical Modeling as a Professional Portrait of the Educational System of Educational Rehabilitation Agencies 38

РОЗДІЛ 2. ІННОВАЦІЇ В ОСВІТІ

- 2.1. **Волощук Іван, Мадзігон Василь.** Концепція середньої спеціалізованої освіти наукового спрямування 43
- 2.2. **Федорова Ніна, Євтух Микола.** Акмеологічний підхід – шлях до підвищення якості професійної діяльності вчителя 51
- 2.3. **Меркулова Світлана.** Модель «Взаємодія між учасниками процесу педагогічної орієнтації на засадах сучасних комунікаційних технологій» 56

СЕРІЯ «ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ»

РОЗДІЛ 3. ГУМАНІТАРНІ ЗНАННЯ

- 3.1. **Гальченко Максим, Курбатов Сергій.** Від «Техно-» до «Інфо-»: етапи еволюції наукового мислення 63

РОЗДІЛ 4. СОЦІАЛЬНО-ПОВЕДІНКОВІ ЗНАННЯ

- 4.1. **Сагун Айта.** Субстанція «елітного знання» в контексті освітнього процесу 70
- 4.2. **Ліпін Микола, Орлов Михайло.** Розум виховання і виховання розуму 76

СЕРІЯ «ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ»

РОЗДІЛ 5. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

- 5.1. **Старова Юлія, Кушнір Іван, Мішкулинець Олена.** Теоретичні аспекти дослідження проблеми використання технологій соціально-педагогічної терапії засобами мистецтва для спеціалістів у галузі соціальної педагогіки 83
- 5.2. **Доротюк Валентина.** Сутність компетентності: психологічний складник 91
- 5.3. **Доротюк Ольга.** Психологічні чинники формування гармонійного середовища в умовах реалізації компетентнісно-орієнтованої освіти в закладах загальної середньої освіти 100
- 5.4. **Курбанов Ихтиёр.** Психологическая готовность к инновационной деятельности – основная детерминанта профессиональной самореализации личности в условиях прогрессивных изменений в Узбекистане 106
- 5.5. **Чудакова Віра.** Діагностика та корекція «компетентності інноваційності» – показника конкурентоздатності особистості в умовах інноваційної діяльності 114

- НАШІ АВТОРИ 127

CONTENTS

SERIES «PEDAGOGICAL SCIENCES»

SECTION 1. USE OF INNOVATIONAL TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL STAFF OF DIFFERENT TYPES

- 1.1. **Poliushchenko Iryna.** Planning Interdisciplinary Relations Based on Formation of the Information Culture of the Future Specialist as a Component of His/Her Spiritual Culture 7
- 1.2. **Pavlova Nataliia.** Students' Scientific-research Activity as a Professional Training Component of the Future Computer Science Teachers 13
- 1.3. **Kazachiner Olena.** Creating Inclusive Educational Environment at the Foreign Language Lessons by a Teacher 20
- 1.4. **Liakisheva Anna, Vitiuk Valentyna, Kashubiak Iryna.** Retrograde Analysis of the Concept «Critical Thinking» 29
- 1.5. **Pozdnyakova Olena.** Problem of Formation of Pedagogical Modeling as a Professional Portrait of the Educational System of Educational Rehabilitation Agencies 38

SECTION 2. INNOVATION IN EDUCATION

- 2.1. **Voloshchuk Ivan, Madzihon Vasyl.** Concept of Secondary Specialized Scientific Education 43
- 2.2. **Fedorova Nina, Yevtukh Mykola.** Acmeolistic Approach – the Way to Improve the Quality of the Professional Activities of the Teacher 51
- 2.3. **Merkulova Svitlana.** Model «Interrelations between the Participants of the Process of Pedagogical orientation on the Base of Modern Communicational Technologies» 56

SERIES «PHILOSOPHICAL SCIENCES»

SECTION 3. HUMANITIES KNOWLEDGE

- 3.1. **Halchenko Maksym, Kurbatov Serhii.** From «Techno» to «Info»: Stages of Evolution of Scientific Thinking 63

SECTION 4. SOCIAL-BEHAVIORAL KNOWLEDGE

- 4.1. **Sakun Aita.** Substance of «Elite Knowledge» in the Context of the Educational Process 70
- 4.2. **Lipin Mykola, Orlov Mykhailo.** Mind of Upbringing and Education of Mind 76

SERIES «PSYCHOLOGICAL SCIENCES»

SECTION 5. SOCIAL PSYCHOLOGY

- 5.1. **Starova Yuliia, Kushnir Ivan, Mishkulynets Olena.** Theoretical Aspects of Studying the Problem of Socio-Pedagogical Therapy Technologies and its Use by Means of Art for Specialists in the Field of Social Pedagogy 83
- 5.2. **Dorotiuk Valentyna.** The Essence of Competence: the Psychological Component 91
- 5.3. **Dorotiuk Olha.** Psychological Factors of Formation of a Harmonious Educational Environment in Conditions of Implementation of Competence-Oriented Education in Schools of General Secondary Education 100
- 5.4. **Kurbanov Ihtiyor.** Psychological Readiness for Innovation Activity – Determinant of Professional Self-Realization of the Individual in the Context of Progressive Changes in Uzbekistan 106
- 5.5. **Chudakova Vira.** Diagnosis and Correction of «Innovation Competence» – an Indicator of Competitiveness of the Individual in Conditions Innovation Activities 114

- OUR AUTHORS 127

УДК 801.675

DOI: <https://doi.org/10.32405/2413-4139-2019-1-38-42>

Olena Pozdnyakova,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4151-437H>

Zaporizhzhya

PROBLEM OF FORMATION OF PEDAGOGICAL MODELING AS A PROFESSIONAL PORTRAIT OF THE EDUCATIONAL SYSTEM OF EDUCATIONAL REHABILITATION AGENCIES

Summary

The article deals with the problem of the functioning of the modern educational system of educational and rehabilitation agencies in the conditions of dynamic changes in the educational sphere. A theoretical analysis of basic concepts was carried out, which showed the ambiguity of some provisions of the methodology of modeling of educational systems, including educational ones. The methodological principles of the modeling process of the educational system of the educational and rehabilitation institution are outlined. The interpretation of the concepts of «modeling», «pedagogical modeling» and distinguishing between them is carried out. Collected scientific researches and work of the leading teachers of the sphere. A systematic approach is taken out that allows to consider a simulated pedagogical object as a certain integrity, which acts as a complex and multidimensional pedagogical system.

Key words: modeling; pedagogical modeling; model; pedagogical model; educational process; modern educational institution; methodological basis; principles of pedagogy.

Rethinking the educational concept, updating the content, technologies of formation of the student's personality as a subject and designer of life, creating a productive educational system aimed at forming a competent, competitive personality who is able to solve problems creatively, seeks to change his life better and life of the whole country.

Today, the need to create unique educational systems for educational institutions, in particular educational and rehabilitation, where the educational process involves the creation of a special educational environment, saturated with elements of correctional content of means, methods and forms of organization of activities, is being updated.

To ensure the effective functioning of the educational space, unique educational systems of educational institutions are called, in the process of development of which the specific conditions, peculiarities, interests and needs of all subjects of the educational process are taken into account [17; 18].

One of the leading methods of creating an educational system for educational and rehabilitation institutions is modeling, which allows to predict the development of the pedagogical process, orientates all participants in the educational process to achieve the ultimate results of educational work, provides assimilation and effective use of new technologies, develops a systemic vision of problem solving, serves an effective factor in improving the quality of work of an educational institution [19; 20].

The methodological basis for modeling educational, in particular educational systems, is actively developed by domestic and foreign scientists.

Some aspects of the content and organization of the modeling process, conditions for the implementation of models in the works of such scholars as Y. Babanskiy, L. Koval, V. Opachko, V. Maslov, E. Stepanov, S. Kasyarum, V. Shtoff, N. Sofronova, R. Gorokhov, V. Monakhov, O. Bezpalko, E. Yudin, N. Ostroverkhova, N. Selivanova and others.

The problems of creating a model of the educational system (for example, the division of spheres of education and education, modeling of personality, as a component of the educational

system, the use of special methods in the process of modeling and implementation of model representations) are identified.

In scientific literature, the term «modeling» is considered to be the reproduction of the characteristics of an object on another object (model), which is specially created for study [13, p. 65; 14, p. 169]. Identification of scientists:

1) Koval L. considers modeling as a method and a universal method of cognition used to study and transform phenomena in any field of activity [12, p. 498];

2) Novik I. under the modeling understands the method of indirect practical or theoretical operation of the object [1, p. 56; 2, p. 42];

3) Opachko M. regards it as a process of layout, construction, schematization, ideal representation of the process, phenomenon, object [3, p. 278];

4) Maslov V. argues that modeling is not only a method but also a subsystem (independent stage) management;

5) Babansky Y. as a process of constructing and studying models of existing objects and phenomena and constructed objects.

Considering the interpretation of the concepts of «modeling» and «pedagogical modeling» by various researchers, we can state that they are used in broad and narrow sense in accordance with the subject of research.

The purpose of pedagogical modeling is to determine the possibilities of improving the pedagogical process, finding reserves to improve its quality and effectiveness on the basis of analysis of the proposed model. While the purpose of the simulation is more abstract and involves the creation of a model of the real object being investigated. The object of pedagogical modeling is the educational process.

The subject of pedagogical modeling are specific elements of the educational process. The object and subject of simulation are more abstract categories.

The main advantages of the simulation method are that it is possible to investigate phenomena and systems that are too complex in the objective reality, and the simulation provides additional cognition opportunities in the absence of the ability to directly study the object being studied or the phenomenon and the growth of a role theories in certain branches of science that can not be realized without the use of abstract concepts and terms.

The conditions for applying simulations are defined: first, when the object of knowledge existed in the past, and at the time of study it is not exist; and secondly, when the object of knowledge may exist in the future; Thirdly, when an object actually exists at the time of the study, it is either extremely complex or inaccessible to knowledge at all; Fourthly, when the process is proceeding either too fast or too slowly. In the monograph edited by N. Sofronova, the following types of simulation are distinguished: deterministic and stochastic, static and dynamic, discrete, continuous and discrete-continuous [4; 2, p. 61–63].

It is important to determine the main functions of the modeling: descriptive (helps to distinguish in the object being studied, the most significant features); constructive (allows the use of the results obtained in the new conditions) and heuristic (contributes to the prediction of the results of the study) [6, p. 83].

Buslova M. proposes to implement the simulation process in the following stages:

1) statement of the problem;

2) theoretical and experimental training;

3) creating a model;

4) model research;

5) transfer of received information to the investigated object;

6) the nomination of a scientific hypothesis based on the knowledge obtained and its verification;

7) inclusion of knowledge in the scientific theory [5, p. 156–157].

The construction of a pedagogical model is very similar to a managerial cycle and occurs

through: the definition of goals, regularities, principles, definitions of content, forms, methods, control systems and the evaluation of the result.

The main stages of constructing a pedagogical model include.

The first stage: statement of the task. The correct definition of the task provides a solution to the managerial problem.

The second stage: the construction of the model. It provides for the collection of necessary information that will contribute to the achievement of a specific goal, the definition of information flows, the establishment of their dependence and interaction and the process of their structuring.

Stage three: verifying the model for reliability. After constructing the model, it is necessary to check the degree of conformity of the model to the real object. This occurs when analyzing all the components that affect the solution of the task.

The fourth stage: the implementation of the model, which involves determining the degree of success of the constructed model.

Fifth stage: updating the model. After testing the model, some of its components may require modifications.

The process of creating a pedagogical model should be based on the principles:

- 1) the principle of multifaceted description of the objects of the educational system;
- 2) principle of consistency in determining the structure of the object of modeling;
- 3) the principle of purposefulness and openness;
- 4) principle of causality and unity of the essence of the object of modeling;
- 5) the principle of the structural division of the object into its constituent elements;
- 6) the principle of the continuity of the development of the modeling object;
- 7) the principle of predictability;
- 8) the principle of the reliability of the description of the object being modeled;
- 9) the principle of variability;
- 10) the principle of informational sufficiency;
- 11) the principle of scientific and systematic;
- 12) the principle of specificity of reflection [3; 19].

The model of the educational system of the educational and rehabilitation institution must meet the following requirements:

- 1) the model should be convenient for use;
- 2) the content of the model must be consistent with the environment in which it functions and is part of it;
- 3) the model should be adequate, that is, the determined goal should help to obtain the predicted result of the implementation of the model;
- 4) the model must be complete and accurate.

Summarizing the basic provisions of modeling theory, we can state that the concept of «pedagogical modeling», in contrast to «modeling», is narrower and more specific, and is used in the process of designing improvements in the educational system [6; 7]. Despite some discrepancy in the interpretation and scale of the application of the phenomena studied, the result of both processes is the model.

Consequently, the foregoing allows us to draw the following conclusions. Simulation, as one of the main categories of the theory of knowledge uses specially constructed models that are studied to determine or refine the characteristics and rationalization of methods of constructing objects. Before the simulation is applied when it is necessary to design the investigated object, to make corresponding corrections after approbation [8; 9].

In the process of creating the educational system of the educational and rehabilitation institution, simulation is one of the most optimal methods that allows to highlight the actual and perspective tasks of the educational process, to identify, study and scientifically substantiate the conditions for possible convergence between the probable, expected and desired changes of the

subject being studied. The constituent parts of the simulation, as a procedural system, are: object and subject of modeling; the process of formation and implementation of model representations; model and results [10; 11].

The components of the model of the educational system of the educational and rehabilitation institution are: the purpose, tasks, components and interrelations between them, the connection of the system with the external environment, types and forms of activity, criteria and indicators of the functioning of the system.

The peculiarity of the model of the educational system of the educational and rehabilitation institution is the clearly reflected systemic interconnection of its structural components.

References

1. Babansky, Yu.K. (1988). *Pedahohika [Pedagogy]*. Moscow. 479 p.
2. Bezpalko, O.V. (2015) Spektr kompetentnosti maibutnoho sotsialnoho pedahoha yak osnovy profesionalizmu [Competency spectrum of the future social pedagogue as the basis of professionalism]. *Problemy osvity – Problems of education*. Kyiv. No. 84, 60–64.
3. Bespalko, O.P. (1989). *Systemno-metodychne zabezpechennia navchalno-vykhovnoho protsesu pidhotovky fakhivtsia [System-methodical maintenance of educational and educational process of training of a specialist]*. Moscow. 144 p.
4. Bibik, S.P., & Siuta, G.M. (2005). *Slovnyk inozemnykh sliv. Interpretatsiia, slovotvorennia ta slovotvorennia [Dictionary of foreign words. Interpretation, word formation and word-formation]*. Kharkiv. 623 p.
5. Buslova, M.K. (1975). *Modeliuvannia v protsesi piznannia (na materialakh khimii) [Modeling in the process of knowledge (on materials of chemistry)]*. Minsk. 160 p.
6. *Velykyi poiasniuvalny slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Great explanatory dictionary of modern Ukrainian language]* (2005). V.T. Busel (Eds.), Kyiv. 1728 p.
7. Glinsky, B.A., Gryaznov, B.S., Dinin, B.S., & Nikitin, E.P. (1965). *Modeliuvannia yak metod naukovoho doslidzhennia (gnoseolohichnyi analiz) [Modeling as a method of scientific research (gnoseological analysis)]*. Minsk, 248 p.
8. Goncharenko, S.V. (2011). *Ukrainskyi pedahohichnyi entsyklopedychnyi slovnyk [Ukrainian Pedagogical Encyclopedic Dictionary]*. Rivne. 552 p.
9. Ivaschenko, K. *Vyznachennia sutnosti poniattia «pedahohichna sistema» [Definition of the essence of the concept of «pedagogical system»]*. Retrieved from: <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/handle/6789/3628>.
10. Kasyanenko, O.M. (2018). Formuvannia hotovnosti maibutnikh vykhovateliv do roboty z ditmy doshkilnoho viku v umovakh vkliuchennia [Formation of readiness of future educators for work with children of preschool age in conditions of inclusion]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Mukachevo. 240 p.
11. Kasyarum, S.O. (2008). Modeliuvannia zmistu navchalnoho materialu [Modeling the content of the educational material]. *Pedahohichnyi almanakh – Pedagogical Almanac*. Kherson. No. 3, 49–54.
12. Koval, L. *Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv u konteksti rozvytku suchasnoi pochatkovo osvity: tekhnolohichnyi pidkhid [Professional training of future teachers in the context of development of modern elementary education: technological approach]*.
13. Kolupayeva, A.A, Sophia, N.S., & Nida, Yu.M. (2007). *Inklyuzyvna shkola: osoblyvosti orhanyzatsii ta upravlinnia [Inclusive school: features of organization and management]*. Kyiv. 128 p.
14. Kraevsky, V.V., & Polonsky, V.M. (2001). *Metodolohiia dlia vykladacha: teoriia i praktyka [Methodology for a teacher: theory and practice]*. Volgograd, 324 p.
15. Kurakin, A.T., & Novikova, L.I. (1970) Pro systemnyi pidkhid u vyvchenni problem osvity. [On the systematic approach in the study of education problems]. *Radianska pedahohika – Soviet pedagogy*. No. 10, 99–108.
16. Makarenko, A.S. (1986). *Pedahohichni kompozytsii [Pedagogical Compositions]*. Moscow: Pedagogics, 336 p.

17. Maslov, V.I. (2008). Modeliuvannia teoretychnoi ta praktychnoi diialnosti v pedahohitsi. [Modeling in theoretical and practical activities in pedagogy]. *Pisliadyplomna osvita v Ukraini – Postgraduate education in Ukraine*. No. 1, 3–9.

18. Matrosova, I.G. (2008) Model poetapnoho formuvannia tekhnolohichnoi kompetentnosti sered studentiv-tekhnolohiv u protsesi vykladannia spetsialnykh dystsyplin [Model of phased formation of technological competence among students-technologists in the process of teaching special disciplines]. – *Pedahohichniy almanakh – Pedagogical Almanac*. No. 3, 124–129.

19. Monakhov, V.M. (2001) Pedahohichne proektuvannia – suchasni zasoby dydaktychnoho doslidzhennia [Pedagogical designing - modern tools of didactic research]. *Shkilni tekhnolohii – School technologies*. No. 5, 75–89.

20. *Natsionalna stratehiia rozvytku osvity v Ukraini do 2021 roku. [National strategy for the development of education in Ukraine until the year 2021].*

Позднякова О.Л. Проблема формування педагогічного моделювання як професійного портрету виховної системи освітньо-реабілітаційних закладів.

Анотація

У статті розкрито проблему функціонування сучасної виховної системи освітньо-реабілітаційних закладів в умовах динамічних змін освітньої сфери. Здійснено теоретичний аналіз базових понять, що показав неоднозначність деяких положень методології моделювання освітніх систем, зокрема виховних. Окреслено методологічні засади процесу моделювання виховної системи освітньо-реабілітаційного закладу. Проведено обґрунтування понять «моделювання» та «педагогічне моделювання». Пояснено різницю між ними. Зібрано наукові дослідження та праці визначих педагогів у цій сфері. Запропоновано системний підхід, що дасть змогу розглядати модельований педагогічний об'єкт як певну цілісність, яка постає складною та багатоаспектною педагогічною системою.

Ключові слова: моделювання; педагогічне моделювання; модель; педагогічна модель; виховний процес; методологічна основа; принципи педагогіки.

Позднякова О.Л. Проблема формирования педагогического моделирования как профессионального портрета воспитательной системы образовательно-реабилитационных учреждений.

Аннотация

В статье раскрыта проблема функционирования современной воспитательной системы учебно-реабилитационных учреждений в условиях динамических изменений образовательной сферы. Осуществлен теоретический анализ базовых понятий, который показал неоднозначность некоторых положений методологии моделирования образовательных систем, в том числе воспитательных. Определены методологические основы процесса моделирования воспитательной системы образовательно-реабилитационного учреждения. Проведен анализ и толкование понятий «моделирование» и «педагогическое моделирование». Рассматриваются различия между ними. Собраны научные исследования и работы ведущих педагогов этой сферы, а также предложен системный подход, позволяющий рассматривать моделируемый педагогический объект как некую целостность, которая выступает сложной и многоаспектной педагогической системой.

Ключевые слова: моделирование; педагогическое моделирование; модель; педагогическая модель; образовательный процесс; современное образовательное учреждение; методологическая основа; принципы педагогики.

Стаття надійшла до редколегії 7 травня 2019 року